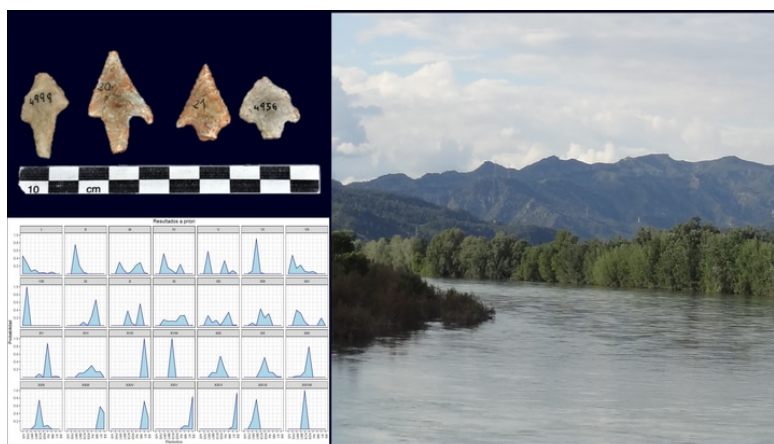

28/04/2021

L'estadística bayesiana permet obtenir noves dades per a la comprensió de les ocupacions prehistòriques en el tram sota del riu Ebre

La falta d'informació sobre els processos de neolitització i les seves dinàmiques d'ocupació del territori en el tram baix del riu Ebre fa difícil l'especificació dels períodes prehistòrics de la presència humana. En aquest article es presenta un estudi dut a terme en el marc d'una tesi doctoral en el qual s'han analitzat els artefactes lítics trobats en quatre municipis de la zona. La seqüenciació cronològica d'aquestes restes fent ús de l'estadística bayesiana ha permès una aproximació per ordenar la successió d'esdeveniments, aportant així noves dades a la informació que ja existeix.

El riu Ebre comprèn un ric ventall ecològic òptim per les societats humanes que s'han establert al llarg de la història, podent ésser una via d'interconnexió entre comunitats des de la costa fins a l'interior Peninsular. En aquest terme, tenim poca informació sobre els processos de neolitització d'aquest territori i de les seves dinàmiques ocupacionals, sense obviar els treballs previs dels quals comprenen la identificació d'ocupacions a l'aire lliure (Barranc d'en Fabra, El Molló) o bé en cova (Cova del Vidre), i altres més de caire funerari (Masdenvergenc). Apart

d'aquests espais ja esmentats com a indrets arqueològics, entre d'altres, tenim l'abasta presència de restes lítiques aparegudes en superfície provinents de les terrasses fluvials que envolten el transcurs del riu, actualment salvaguardades en col·leccions.

Amb l'objectiu de poder establir una primera seqüenciació cronològica de les terrasses i de les seves possibles ocupacions durant la prehistòria, actualment es desenvolupa mitjançant una tesi doctoral sota el marc del projecte CLT 2018/00035: Rius, assentaments i mineria prehistòrica: Recerca a les Valls del Ter, Ebre i Gavà del grup SAPPO-GRAMPO i en col·laboració amb el Museu de les Terres de l'Ebre, l'estudi dels conjunts lítics amb una perspectiva metodològica basada en mètodes empírics bayesians aplicats als artefactes lítics. Es desenvolupà inicialment en el territori valencià permetent enfrontar-se a la problemàtica comuna dels conjunts d'artefactes descontextualitzats que, normalment, tendim a ometre per falta de rigor metodològica i interpretativa.

En aquest cas, aquest primer estudi publicat se centra en quatre terrasses en concret entre els actuals municipis d'Aldover i Xerta (Baix Ebre): La Conca, La Vall del Llop, Vall de Carrinya i Vall de Mantons, analitzant un mostreig representatiu de 1.511 artefactes lítics, dels quals 297 han pogut ésser utilitzats com a marcadors cronològics modelitzables estadísticament, classificats com a puntes de projectil definides en 28 tipus. Aquests artefactes que especifiquen períodes prehistòrics han estat recollits bibliogràficament per poder construir una base comparativa provinent de contextos excavats i datats de 34 jaciments del mediterrani Peninsular. Les cronologies que comprenen parteixen des de l'Epipaleolític microlaminar fins al període Campaniforme (13.400-4.200 cal BP).

Mitjançant aquesta recollida de dades més l'anàlisi de les indústries dels quatre conjunts estudiats, s'han pogut obtenir indicis d'ocupacions multieventuals amb resultats probabilístics pels 10 períodes crono-culturals: la Vall del Llop i la Vall de Mantons els pics probabilístics més alts compresos entre l'Epipaleolític i el Sauveterrià (13.400-11.00 cal BP) i, en menor mesura, durant tot el rang Mesolític fins el Campaniforme (8.600-4.200 cal BP); i La Conca destacant per una major aflluència en els períodes més tardans (Neolític Final-Campaniforme, 5600-4200 cal BP) com també la Vall de Carrinya.

Aquests resultats permeten aproximar-nos cronològicament a espais els quals es caracteritzen per l'absència d'estructures o nivells d'ocupació però amb una alta concentració de material lític, podent comparar-se amb dades més fiables que aporta l'actual informació disponible dels jaciments ja publicats. Pròximament s'anirà desenvolupant i ampliant el marc tipològic i cronològic per poder arribar a un major nombre de conjunts i un augment de les dades de referència dels jaciments comparats.

Ivan Gironès Rofes, Salvador Pardo Gordó i Miquel Molist Montaña

Universitat Autònoma de Barcelona.

Grup de Recerques Arqueològiques al Mediterrani i Pròxim Orient (GRAMPO), Departament de Prehistòria.

ivan.girones@e-campus.uab.cat

Referències

Gironès, I.; Pardo-Gordó, S.; Molist, M. (2020). **La inferencia cronológica Bayesiana aplicada a la industria lítica superficial procedente de las terrazas fluviales del bajo Ebro (Aldover-Xerta, Baix Ebre)**. *SAGVNTVM (P.L.A.V.)*, 52, p. 9-31. DOI: <https://doi.org/10.7203/sagvntvm.52.15055>

[View low-bandwidth version](#)